

Spelen met groen én water op Voorburgs schoolplein

Hoe bereik je dat kinderen meer waterbewust worden? Door ze ermee te laten spelen! Op het schoolplein bij OBS De Parachute in Voorburg kan dat. Bureau RIS | Ruimtelijke Inrichting Speelna-
tuur uit Gouda ontwierp het duurzame plein bij de school. Water, natuur en spelen gaan hier hand in hand. Een inspirerend voorbeeldproject van een duurzaam, groenblauw schoolplein.

Tekst Wendy Bakker | Beeld Donny Thieme, Bureau RIS

Panorama op het grootste deel van het voorplein waarover de rivier van parkstenen meandert. De buitenkant van de berging wordt door het rustige kleurgebruik opgenomen in het groen. Hovenier Van der Heijden heeft samen met de kinderen een insectenhotel gemaakt. De valondergrond is van gebonden EPDM-snipppers, type TigerMulch 50.

„Juf, kom nou! We gaan kijken of de sla al is gegroeid”, roept een meisje uit de kleutergroep enthousiast. Ze rent naar de zes moestuinbakken op het schoolplein van OBS De Parachute in Voorburg. „Veel van de kinderen hier hebben thuis geen tuin, maar ze vinden het prachtig”, legt schooldirecteur Mariella Ditmar uit. En dat is te zien. Een groep kinderen helpt ouder Loes Zwenger bij het water geven van de nog jonge aanplant.

„In plaats van dat we de kinderen naar het groen brengen, hebben we het groen naar de kinderen gehaald. Loes heeft daar een grote rol in gehad. Zij heeft als betrokken ouder het hele project getrokken”, zegt Ditmar. De school vroeg meerdere ontwerpbureaus om een visie te geven en een beeld te schetsen voor de omvorming van het plein voor het schoolgebouw. Bureau RIS uit Gouda kreeg de opdracht.

„Het schoolteam en Loes wilden het plein groener en gevarieerder maken, maar hoe was nog niet duidelijk”, zegt Mariska Thieme die samen met Donny Thieme Bureau RIS vormt. „Vanwege het enthousiasme en de wil er echt iets van te maken, stelden we voor om een stap verder te gaan en een groenblauw schoolplein te ontwerpen dat nog duurzamer is dan enkel een groen plein.” Het grote oppervlak van het voorplein van de school (1.500 m²) maakte dit ook mogelijk.

Bureau RIS nam in hun ontwerp waterdoorlatende verharding als optie op. Daarmee kreeg het Natalie Lorenz, beleidsadviseur van het Team Ruimtelijke Planvorming van het Hoogheemraadschap Delfland aan hun zijde. Delfland zocht vijf voorbeeldprojecten van schoolpleinen waarin het afvoeren van water zichtbaar en beleefbaar wordt

gemaakt om de bewustwording van klimaatadaptatie al op jonge leeftijd te stimuleren (zie kader).

Geen kolken en putten

Als onderdeel van het ontwerp heeft Bureau RIS een meanderend pad van vijfhoekige parkstenen in drie tinten grijs ontworpen. Deze breekt het plein dat grotendeels is bestraat met 30/30 betontegels. Het pad fungeert tevens als speelaanleiding voor de kinderen. De vijfhoekige tegels zijn poreus en de voegen waterdoorlatend. Het water stroomt via het ondergrondse, bufferende Aquaflo-systeem af richting een wadi. Hierdoor konden alle kolken, putten en leidingen weggehaald worden. Als het regent zie je de wadi vollopen via een pijp die is verbonden met het Aquaflo-systeem. Bij droog weer verdwijnt het water weer, tot verrassing van de kinderen.

Het meanderende pad verbindt de twee entrees naar het schoolplein met de hoofdingang voor het gebouw. Voor de waterpomp bij de moestuin zijn de parkstenen herhaald. „Het zou het meest duurzame zijn als regenwater hier opgevangen zou worden in een ondergronds tank, maar dat was geen optie omdat de naastgelegen kinderopvang het plein ook gebruikt en er met stilstaand water risico is op het ontstaan van ziektekiemen.” Ook wil de school het drinken van water stimuleren in plaats van de calorierijke vruchtensappakjes. De waterpomp is daarom aangesloten op de waterleiding en kan eenvoudig worden afgesloten. Hierdoor is geen waterverspilling mogelijk.

De school wilde graag dat het voorplein voor alle leeftijden geschikt zou zijn. Bureau RIS heeft het voorplein grofweg opgedeeld in twee zones

Water blijft kinderen boeien. Via het houten bruggetje is de klimheuvel te bereiken. Rondom de wadi groeien oeverplanten als *Angelica sylvestris*, *Carex riparia*, *Eupatorium cannabinum*, *Lythrum salicaria* en *Filipendula ulmaria*.

Kinderen sproeien onder begeleiding van een van de ouders de nog jonge aanplant. Het gebeurt met plezier en aandacht.

Achter de zandbak en berging heeft Bureau RIS een actieve speelplek ontworpen met onder meer een behendigheidsparcours met liggende stammen, planken en touwen waar je goed aan kunt zwaaien. Een pad van de halfverharding Komex in okergele kleur leidt de kinderen van de ene speelaanleiding naar de andere.

waarin kinderen door verschillende speelaanleidingen worden uitgedaagd tot spelen en ontdekken. De zone voor de jongsten ligt bij de kleuterklassen. Daar kunnen de kinderen zich optrekken aan een oloop, zich verstoppelen in een kruipbuis, rommelen in de zandbak of hun balans vinden op stapstammen. Voor de wat oudere kinderen is er de houten klimwand met voetje van de vloer. Actief spelen, creatief spelen, fantasie, motoriek en behendigheid worden in deze zone gestimuleerd. Alle zintuigen komen hier aan bod, onder meer door de gevarieerde beplanting.

In de andere zone staat natuurlijk spelen en natuureducatie centraal. Een behendigheidsparcours achter de berging leidt naar de moestuin waar de kinderen in verhoogde bakken groenten en kleinfruit telen. Naast de moestuin is een plek voor buitenlessen gecreëerd. Aanvankelijk wilde de school niet dat de ruimte achter de berging meegenomen zou worden in het ontwerp. De plek stond vol met bosplantsoen. De kinderen bleven achter de berging uit het zicht van de leerkrachten rondhangen. „Het is de taak van de ontwerper oplossingen te bedenken voor dit soort vraagstukken. We hebben er een parcours gemaakt dat uitnodigt om er niet te blijven hangen. De berging is door ouders opnieuw geverfd en de drukke tekeningen die er op geschilderd waren, zijn verwijderd. Het geheel oogt rustig. Het is een prettige plek geworden.”, leggen Mariska en Donny Thieme uit. Mariella Ditmar vult aan: „De kinderen hebben nu zo veel uitdaging dat er minder conflicten zijn. Ze zijn niet meer zo erg met elkaar bezig. Het speelgedrag is nu al veranderd.”

Boomhut

Naast het deel van de moestuin is de enige echt ruige zone van het plein gesitueerd. Hier bevindt zich ook de wadi. Op een heuvel houden grote klimbomen elkaar in evenwicht. De kinderen klauteren via de bomen naar een boomhut van waaruit je het hele plein kunt overzien. „Die boomhut moest er echt komen. Uit tekeningen van kinderen die Loes had verzameld kwam dat heel duidelijk naar voren”, laten de ontwerpers weten. De beplanting is hier inheems, een combinatie van bosplantsoen en een meerjarig ingezaaid kruidenmengsel.

De speelaanleidingen, door Bureau RIS ontworpen, liggen grotendeels langs de randen van het plein. Het midden is open gehouden zodat de kinderen kunnen rennen en fietsen, er voldoende ruimte is voor de ouders om te wachten en om evenementen te organiseren. De plantvakken omlijsten de verschillende speelaanleidingen, vol

Zicht op de heuvel met klimbomen, boomhut en *Prunus sargentii* 'Charles Sargent', de daarnaast gelegen moestuin met waterpomp, de zitmuren van de buitenklas en de waterdoorlatende parkstenen. Alle (her)gebruikte materialen zijn duurzaam. Het hout is van eik of robinia. De houtsnippers zijn gedroogde naaldhoutchips zonder schors, de zitmuurtjes zijn gemaakt van restpartijen stenen.

kleur, geur én sommige om van te snoepen.

Wat opvalt zijn de stapelmuurtjes van hergebruikte stenen in verschillende kleuren en formaten. Ze bieden een zitplek, markeren de speelplekken maar beschermen eveneens de beplanting. „De zitmuren hebben we door de jaren heen steeds verder uitgewerkt. Ze zijn strak gemetseld van verschillende restpartijen. Door de verschillende kleur nuances is er ook in de herfst en winter een kleurtoevoeging op het plein”, legt Donny Thieme uit. Zeventig mozaïektegels zijn in de muren gemetseld. „De kinderen hebben de afbeeldingen hiervoor getekend. Samen met mozaïek kunstenaar Christl Mulder en de ouders zijn de tegels gemaakt”, vertelt Loes Zwenger. Donny vult aan: „Wij hebben het plan met aandacht gemaakt, maar ook alle betrokken partijen: het team, de groep actieve ouders, Hovenier van der Heijden, leverancier Speelmaatje en de metselaars hebben alles met zorg en aandacht gedaan.” Het leverde een compliment op van de juryleden van de Entente Florale 2017, die onlangs een bezoek aan Voorburg en het schoolplein brachten. „Maar het grootste compliment zijn toch de enthousiaste leerkrachten en de blijde kinderen die genieten van hun groenblauwe schoolplein”, besluiten de ontwerpers. <

Stimuleringsregeling Klimaatadaptatie

Het Hoogheemraadschap Delfland wil iedereen bewust maken van wat men zelf aan maatregelen kan nemen voor een klimaatbestendige buitenruimte. In juli 2016 heeft Delfland de stimuleringsregeling Klimaatadaptatie in het leven geroepen. Voor 2017 is in totaal €375.000 gereserveerd voor initiatieven van particulieren, instellingen, scholen en organisaties die bijdragen aan een meer klimaatadaptatieve omgeving. Zowel kleinschalige initiatieven, de regenton en de wadi in de tuin, alsook grootschaliger zoals waterbergende of groene daken, waterstraten of groenblauwe schoolpleinen, komen in aanmerking voor een financiële bijdrage. Bij projectkosten tot €50.000 wordt 25% van deze kosten vergoed, met een maximum tot €10.000. Zijn de projectkosten voor een klimaatbestendige maatregel hoger dan €50.000, dan vergoedt Delfland 20% met een maximum van €15.000. Voor 2018 en 2019 is eveneens geld gereserveerd. Ook OBS De Parachute kwam in aanmerking voor een financiële bijdrage. Het plein heeft zo'n €150.000 gekost, waaraan vele partijen hebben bijgedragen zoals het Hoogheemraadschap maar ook fondsen, de gemeente Voorburg-Leidschendam en serviceclubs.

 www.tuinenlandschap.nl
Voor meer foto's van dit groenblauwe schoolplein